

Ifjúsági források

I. Félmúlt és jelen

A fejezet a hazai ifjúsági forrásokat veszi számba, szűken értelmezve a Szociális és Munkaügyi Minisztérium felügyelete alá tartozó fejezet összegeit, tágabb értelemben azonban – az ifjúságpolitika horizontális politika természetéből kifolyólag – szinte valamennyi miniszter felügyelete alatt találunk olyan forrásokat, melyeket az ifjúsági korosztályra fordítottak valamilyen címen. A számbavétel során kiemeljük a központi költségvetésből a Gyermek és Ifjúsági Alapprogramot, mely az ifjúsági korosztályi valamint az értük dolgozó társadalmi szervezetek és intézmények munkáját támogatja. Kiemelést érdemel továbbá a szintén a központi költségvetés részét képező Nemzeti Civil Alapprogram, amely a GYIA kereteivel szemben növekedést mutat.

A hazai forrásokat az Európai Unió ifjúsági mobilitást támogató programja, az Ifjúság 2000–2006 Program, illetve a *Fiatalok Lendületben* Program 2007–2013 egészíti ki, mely egyrészt a serdülők, fiatalok saját projektjeit támogatja, másrészt segít mindazoknak a szakembereknek is, akik a korosztályokkal foglalkoznak valamilyen iskolán kívüli program megvalósításában. Utóbbiról egy másik fejezetben esik majd szó részletesebben.

Tekintsük át röviden hogyan alakult Magyarországon az ifjúsági korosztállyal összefüggő tevékenységek koordinálása: 1999–2002 között az Ifjúsági és Sportminisztérium, 2002–2004 kö-

zött a Gyermek-, Ifjúsági és Sportminisztérium, 2004–2006 között az Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium látta el ezt a feladatot, majd 2006-tól és napjainkban a Szociális és Munkaügyi Minisztérium felelős az ifjúságpolitikáért.

A mindenkori éves költségvetési törvényben ezek a tárcák önálló fejezetet képeztek/képeznek, melyen belül jól elkülöníthetők az ifjúsági célú költségvetési sorok. A fejezeti kezelésű előirányzatok jogcímei évről-évre nagy hasonlóságot mutatnak, a Zánkai Gyermek és Ifjúsági Centrum Kht., a Budapesti Európai Ifjúsági Központ, a Márton Áron Szakkollégiumért Alapítvány, az Agora Irodahálózat, a Magyar Ifjúsági Konferencia, az ifjúsági rendezvények, az ifjúságkutatás, a két- és többoldalú államközi szerződésekből eredő ifjúsági feladatok, a határon túli ifjúsági szervezetek támogatása, a Gyermek és Ifjúsági Alapprogram támogatása stb. minden évben szinte változatlan elnevezéssel jelenik meg.

Évről-évre szűkülő állami forrásokról hallani, nézzük meg, valójában miért állíthatjuk ezt a gyermek és ifjúsági feladatokra fordítható központi költségvetési támogatás összegeinek ismeretében (1. táblázat).

Ennek az összegnek jelentős részét a mindenkori ifjúsági ügyekért felelős minisztérium pályázati úton osztotta/osztja szét. A pályázati célok – a jogcímekhez hasonlóan – szintén hasonlóságot mutatnak évről-évre, pusztán némi

1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
1383	1445	1 927,9	2 097,9	2 397,5	3 358,5	2 214	2 074	1212

1. táblázat. A gyermek és ifjúsági feladatokra fordítható központi költségvetési támogatás (az 1999 és 2006 közötti időszakban, milliő forintban)

Az ifjúsági közfeladatok és ellátásuk helyzete

eltérés tapasztalható közöttük. Jellemzően az alábbi célokra kerültek/ kerülnek pályázatok kiírásra: játszótérfejlesztés; határon túli ifjúsági szervezetek programjainak, működésének támogatása; közösségi terek létesítése; fesztiválok, rendezvények támogatása; ifjúsági csereprogramok támogatása; szálláshely-felújítás, szálláshely-fejlesztés; erdei turista útjelzés-hálózat felújítása, létesítése stb.

II. 2006–2007

Az 1. számú táblázat oszlopait végigtekintve látjuk, hogy 2007-ben jutott a legkevesebb a gyermek és ifjúsági feladatokra, voltaképpen annyira sem, mint 8 évvel ezelőtt.

A korábbi évekhez képest tehát 2007-ben néhány várakozást alulmúló változás történt.

IFJ-HM-06	Határon túli magyar ifjúsági szervezetek működési támogatására	28 200 000 Ft
IFJ-BM-06	Helyi önkormányzatok gyermek és ifjúsági feladatai ellátásának kiegészítő támogatására	
IFJ-HT-06-A/B/C/D	Határon túli magyar fiatalok programjainak támogatása	85 800 000 Ft
IFJ-IF-06-A/B	Gyermek és ifjúsági fesztiválok, rendezvények támogatása	131 600 000 Ft
IFJ-KT-06	Belföldi ifjúsági közösségi terek kialakításának, fejlesztésének támogatása	141 000 000 Ft
IFJ-DP-06	Gyermekek és a fiatalok társadalmi részvételének, toleráns és befogadó attitűdjének, egészségtudatos magatartása fejlesztésének támogatására	141 000 000 Ft
IFJ-DP-MH-06	A fiatalok társadalmi részvételének, a demokráciára neveléssel, a demokratikus működés gyakorlásával, a társadalmi szerepvállalásra való felkészítéssel, az önmenedzselési készségek fejlesztésével és az állampolgári neveléssel kapcsolatos fejlesztésének támogatására	38 300 000 Ft
IFJ-JT-06	Közterületi játszóterek létesítésének és fejlesztésének támogatása	141 000 000 Ft
IFJ-SZ-06	Ifjúsági turizmus és természetjárás céljára szolgáló belföldi szálláshelyek fejlesztésének támogatására	178 000 000 Ft
IFJ-GY-06-A	Gyermek és ifjúsági szervezetek rendezvényeinek támogatása	68 852 000 Ft
IFJ-GY-06-B	Gyermek- és ifjúsági szervezetek internetes hozzáféréseinek támogatására	10 000 000 Ft
IFJ-GY-06-C	Gyermek és ifjúsági szervezetek által kiadott nyomtatott és elektronikus médiatermékek valamint egyéb kiadványaik támogatására	20 000 000 Ft
IFJ-GY-06-D	Gyermek és ifjúsági szervezetek tematikus képzéseinek támogatása	25 000 000 Ft
IFJ-GY-06-E	Kis értékű tárgyi eszközök beszerzése gyermek és ifjúsági közösségi terek kialakításához és fejlesztéséhez	15 000 000 Ft

2. táblázat. Ifjúsági célú pályázati kiírások és keretösszegek 2006-ban

Az ifjúsági közfeladatok és ellátásuk helyzete

IFJ-IF-07-A/B	olyan Magyarországon megrendezésre kerülő fesztiválok, nagy rendezvények gyermek- és ifjúsági programjainak támogatása, melyek a fiatal korosztály számára lehetőséget kínálnak az értéktéremtő szabadidő eltöltésére, a társadalmi részvételük fejlesztésére, egészséges életmódra való neveléssel és kábítószer-prevencióval kapcsolatosak, illetve biztosítják az emberi (gyermeki) jogok ifjúsági munkában történő érvényesülését	130 000 000 Ft
IFJ-KT-07	A pályázat célja a már kialakított belföldi gyermek- és ifjúsági közösségi terek fejlesztésének támogatása	100 000 000 Ft
IFJ-SZ-07	A pályázat célja az ifjúsági turizmus és természetjárás céljára szolgáló belföldi szálláshelyek fejlesztésének támogatása. Azon szálláshelyek pályázhatnak, amelyek a nem üzleti célú közösségi, szabadidős szálláshely-szolgáltatásról szóló 173/2003. (X. 28.) Korm. rendelet hatálya alá tartoznak.	100 000 000 Ft
IFJ-GY-07-A	Olyan értékközpontú és értéktéremtő, országos jelentőséggel bíró gyermek és ifjúsági rendezvények támogatása, amelyek szervesen illeszkednek az országos gyermek és/vagy ifjúsági szervezetek éves szakmai tevékenységébe, munkájába, továbbá olyan gyermek és ifjúsági rendezvények támogatása, amelyek legalább két tervezési statisztikai régió, legalább hat településén működő szervezet részvételével valósulnak meg.	55 776 000 Ft
IFJ-GY-07-B	Olyan képzési programok támogatása, melyek legalább két tervezési-statisztikai régió legalább hat településén működő szervezet vagy szervezetközi együttműködés részvételével megvalósuló szervezeti képzések	27 888 000 Ft
IFJ-GY-07-C	A pályázat célja a helyi (megyei, települési) önkormányzatok, kistérségi társulások gyermek és ifjúsági feladatainak – mint a korosztály érdekében tevékenykedő partnerszervezetek – támogatása, amelyek jelentős mértékben elő tudják segíteni a fiatalok demokrácia nevelésével, a demokratikus működés gyakorlásával és az állampolgári neveléssel kapcsolatos programokat és kezdeményezéseket.	58 000 000 Ft
IFJ-GY-07-D	A pályázat célja olyan médiatermékek megjelenésének, előállításának támogatása, amelyek elősegítik a gyermek- és ifjúsági szervezetek híreinek belső és/vagy külső áramlását, segítséget nyújtanak a szervezetek tevékenységének, szolgáltatásainak és programjainak megismeréséhez, illetve melyek segítik a gyermek- és ifjúsági szervezetek működését, és tájékoztatást adhatnak tevékenységükről.	21 000 000 Ft
IFJ-GY-07-MH	Az Egyenlő Esélyek Téli Táborra az ország valamennyi részéből érkező, fogyatékos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére biztosít 5 nap/4 éjszakás – a táborhelyre történő megérkezéstől annak elhagyásáig térítésmentes – táboroztatást. Az Egyenlő Esélyek Téli Táborra célkitűzései: <ul style="list-style-type: none"> • tartalmaz szórakozási, kikapcsolódási lehetőség biztosítása, ami alternatívaként szolgálhat az unatkozással, csellengéssel szemben; • modellnyújtás a szabadidő hasznos és kulturált, a személyiséget fejlesztő eltöltéséhez; • a táborozók tárgyi és gyakorlati ismereteinek fejlesztése, tapasztalati alapú, játékos ismeretszerzés az egészséges életmód vonatkozásában; • a sport általi nevelés és a kreativitást serkentő alkotó tevékenységek segítségével mintát adni az egészséges feszültségelvezetési alternatívákra; • a közösségi élmények, valamint a különböző vetélkedők, versenyek segítségével a közösségbe való beilleszkedés alapjául szolgáló társas készségek fejlesztése, a csoportnormák és csoportidentitás kialakulásának elősegítése, az együttműködési készségek serkentése. 	18 000 000 Ft

3. táblázat. Ifjúsági célú pályázati kiírások és keretösszegek 2007-ben

Az ifjúsági közfeladatok és ellátásuk helyzete

Az önkormányzatok ifjúsági munkáját nagymértékben segítő kiegészítő támogatás, ami „BM-pályázat” néven került a köztudatba, évente nyújtott kiegészítő támogatást kezdetben ifjúsági referensek foglalkoztatásához, illetve „gyermek és/vagy ifjúsági önkormányzatok, helyi szintű korosztályi képviselői testületek” működéséhez, 2003-ban pedig új elemként megjelent az ifjúsági információs és tanácsadó irodák létrehozásának, működtetésének és hálózati-fejlesztésének támogatása, továbbá a kistérségi ifjúságsegítő szakemberek foglalkoztatásához való hozzájárulás. 2004-ben a minisztérium átalakította az önkormányzatokat támogató pályázati rendszerét:

- az addig külön kategóriák keretében megvalósítható pályázati célokat egységesítette, a pályázatok bírálatának legfőbb szempontja a pályázati programban ismertetett feladatellátás komplexitásának mértéke lett;
- az összes pályázati cél tekintetében lehetővé tette az egy közigazgatási-statisztikai kistérségbe tartozó önkormányzatok közös pályázatát

2005-ben tovább folytatódott a pályázat célrendszerének átalakítása, az integrált, komplex szemléletű ifjúsági szolgáltatások finanszírozása vált elsődlegessé.

A pályázat átalakításának eredményeként

- megindult az ifjúsági feladatok települési, illetve területi szintű stratégiai, ágazatokon átvélt tervezése;
- kialakultak, illetve megerősödtek az integrált, komplex szemléletű ifjúsági szolgáltatások.

A következő évben még 170 millió forint támogatásban részesítették az önkormányzatokat, majd a Magyar Köztársaság 2007. évi költségvetési törvényének Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium IX. fejezet címzett és

céltámogatások fejezete nem tartalmazta a helyi önkormányzatok gyermek- és ifjúsági feladatai kiegészítő támogatásának tételét. Semennyit. Ez a támogatás a 2008. évi költségvetés tervezésekor sem került be a költségvetésbe. Ezáltal egy 1996 óta folyamatosan működő, kormányzati ciklusokon átívelő folyamat szakad meg majdnem véglegesen. Az ÖTM-, korábbi BM-pályázat a helyi önkormányzatok gyermek- és ifjúsági feladatai kiegészítő támogatásáról szolt tíz éven keresztül.

Szinte az utolsó pillanatban a Gyermekek és Ifjúsági Alap Tanácsa elkülönített 58 millió forintot, amely a folyamat megszakadását meggátolta, viszont egyáltalán nem elegendő, hiszen az előző évi összeg csupán harmadát tette ki.

A gyermek és ifjúsági forrásokat szinte „kipótolja” 2001-től kezdve a Turisztikai célelőirányzat meghatározott hányada, melyet értelemszerűen turisztikai feladatokra fordított az ifjúsági tárca. 2001–2003 között még a Gazdasági és Közlekedési Minisztériummal kötött megállapodás alapján került átcsoportosításra a Turisztikai célelőirányzathoz az ISM-hez 75, 80, illetve 200 millió forint, majd a 2004. évi költségvetéséről szóló törvényben garanciális szabályként jelent meg, hogy a Turisztikai célelőirányzat (a továbbiakban: TC) 5%-át ifjúsági turizmus céljára kell fordítani.

A TC 5%-a felhasználásának részletes szabályait az ifjúsági ügyekért felelős miniszter, valamint a gazdasági és közlekedési miniszter (illetve jogutóda) határozza meg együttes rendeletben.

Az átcsoportosított pénz jellemzően pályázati úton kerül szétosztásra, korábban értékteremtő szabadidőtöltést, tematikus táboroztatást, majd a belföldi, nem üzleti célú közösségi, szabadidős szálláshelyek fejlesztését, valamint az erdei turista útjelzőhálózat felújítását és fejlesztését támogatták a tárcák.

1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
150	98,1	109,7	64,5	145,6	170	170	170	58

4. táblázat. Kiegészítő támogatás (millió forintban)

2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
75	80	200	550	222	190	225

5. táblázat. A TC-ből átcsoportosított összeg (millió forintban)

Az 5. táblázat a Turisztikai célelőirányzathoz az ifjúsági ügyekért felelős minisztériumhoz átcsoportosított összeget mutatja meg.

Gyermek és Ifjúsági Alapprogram

Az Alapprogram a Szociális és Munkaügyi Minisztérium fejezeti kezelésű előirányzataként támogatja a korosztály programjait, szervezeteit, kezdeményezéseit. A gyermek- és ifjúságpolitikáért felelős miniszter a Gyermek és Ifjúsági Alapprogram, a Regionális Ifjúsági Tanácsok, valamint a Foglalkoztatási és Szociális Hivatal részjogkörű költségvetési egységeként működő Mobilitás Országos Ifjúsági Szolgálat összehangolt működésén keresztül valósítja meg a Kormány ifjúságpolitikai célkitűzéseit. Az Alapprogram kezelő szerve az ESZA Kht., a Tanács titkársági feladatait a Mobilitás Országos Ifjúsági Szolgálat látja el.

1999-ben a Magyar Köztársaság akkori ifjúsági és sportminisztere a 2/1999. (IX. 24.) számú ISM rendelettel (továbbiakban: rendelet) átalakította a Gyermek és Ifjúsági Alapprogramot. A GYIA kereteiből a rendelet 2. § (2) bekezdésében hivatkozott 1995. évi LXIV tv. 4. §-ában meghatározott célokat lehet támogatni. A támogatások elosztása a rendelet 2 § (3) bekezdésében foglaltakkal összhangban, döntően-pályázati rendszer keretében történik, az országos hatáskörű pályázatokat a GYIA Tanács (az éves keretösszeg kb. 20%-a), a regionális hatáskörű pályázatokat a Regionális Ifjúsági Tanácsok írják ki (az éves keretösszeg kb. 70%-a). 1995. évi LXIV. törvény 4. § (1) Az Alap bevételi forrásaiból a következő célokat lehet támogatni:

- a gyermekek egészséges szabadidő eltöltésével kapcsolatos tevékenységeket,
- a gyermekek iskolán kívüli nevelésével összefüggő tevékenységeket,

- a gyermekek testi és lelki egészségét veszélyeztető jelenségek elleni fellépéssel kapcsolatos kezdeményezéseket,
- a honismereti, a helyismeretet elősegítő, a haza szeretetére nevelő programokat, a természeti és épített környezet megóvását, védelmét segítő programokat, az ifjúság közösségi kezdeményezéseit, saját szervezeteik és csoportjaik kezdeményezéseit és tevékenységét,
- az ifjúság érdekében tevékenykedő intézmények, nem-kormányzati szervezetek olyan programjait, amelyek építenek a részvételre, a demokratikus döntéshozatalra, az együttműködésre,
- a demokráciára neveléssel, a demokratikus működés gyakorlásával és az állampolgári neveléssel kapcsolatos programokat és kezdeményezéseket,
- a fiatalok saját problémamegoldó képességének erősítését elősegítő programokat,
- az európai integrációs folyamatban való ifjúsági részvételt, valamint az európai kapcsolatok kiépítését segítő kezdeményezéseket,
- a kábítószer, az alkohol, a dohányzás és más egészségkárosító szerek fogyasztásának veszélyeivel kapcsolatos megelőző, figyelemfelhívó programokat,
- hátrányos helyzetben lévő gyermekek és fiatalok felzárkóztatását segítő programokat,
- az ifjúság társadalmi helyzetének változásait nyomon követni képes információs és elemző rendszer kiépítését és működését

A támogatás nyújtása jellemzően pályázati úton történt/történik minden évben, elenyésző számban fordult elő egyedi elbírálás. A pályázati célok között rendszeresen megtalálható pl. a gyermek és ifjúsági szervezetek rendezvényeinek, internetes hozzáféréseinek, tematikus képzéseinek támogatása, az általuk kiadott nyomtatott és elektronikus médiatermékek, egyéb

Az ifjúsági közfeladatok és ellátásuk helyzete

kiadványok támogatása, táborok, kis értékű tárgyi eszközök beszerzésének támogatása.

A GYIA rendelkezésre álló kerete 2006-ban: 487 millió forint, 2007-ben: 295 millió forint.

A Nemzeti Civil Alapprogram

Az Országgyűlés 2003. június 23-án fogadta el a Nemzeti Civil Alapprogramról szóló 2003. évi L. törvényt, melynek fő célja a civil szervezetek pályázati támogatások útján történő támogatásával azok működésének megerősítése, a civil szektor fejlődésének elősegítése.

Az Alapprogramból támogatásban részesülhetnek mindazok a Magyarországon nyilvántartásba vett magánalapítványok és társadalmi szervezetek (ide nem értve a munkaadói és munkavállalói érdekképviselőket, pártokat és biztosítóegyesületeket), amelyek legalább egy éve ténylegesen működnek. A támogatási összegek felosztásáról a civil szervezetek képviselői közül választott kollégiumok döntenek. A támogatási rendszer működésének alapelveit az Alapprogram elvi irányító testülete, a szintén civil képviselők többségéből álló Tanács határozza meg.

Az NCA rendszerének újdonsága az állami befolyástól mentes, civil szervezetek általi döntéshozatal. A pályázó szervezetek biztosak lehetnek benne, hogy pályázatukat az általuk választott testületi tagok bírálják el, így a civil szervezetek gyakorlatilag saját maguk döntenek a rendelkezésre álló pénz szétosztásáról.

Az első pályázatokon keresztül 2004-ben több mint 6 milliárd forint, 2005-ben pedig majdnem 7 milliárd forint vissza nem térítendő támogatás jutott el sikeresen a pályázó alapítványokhoz, az egyesületekhez. 2006-ban szintén közel 7 milliárd forintos keretből gazdálkodott az Alapprogram. Ennek alapján 2004 és 2006 között közel 27 ezer pályázat megvalósításához járult hozzá az NCA mintegy 19 milliárd forint értékben.

2007-ben az Alapprogram 6,87 milliárdos keretösszegben tudott támogatást nyújtani a pályázó civil szervezeteknek.

A civil szervezeteken belül nem képeznek külön kategóriát az ifjúsági szervezetek, azonban

nincs akadálya annak, hogy a törvényi feltételeknek megfelelő (2003. évi L. törvény 3. § (1) – (4) bekezdés), ifjúsági célokat szolgáló alapítványok, társadalmi szervezetek is pályázzanak az NCA forrásaira. A keretösszegeken belül azonban nem határozható meg az ilyen tevékenységet folytató civil szervezeteknek nyújtott támogatás aránya.

Zánkai Gyermekek és Ifjúsági Centrum Kht. feladata belföldi és nemzetközi turizmus, gyermek- és ifjúsági üdültetés, határon túli magyar gyermekek és tanulók üdültetése, szociálisan hátrányos helyzetű fiatalok táboroztatása, védelembe vett, otthonban elhelyezett gyermekek, nagycsaládok és szociálisan hátrányos családok üdültetése, egyéb közhasznú feladatok, amelyre 2007-ben 380 millió forint, a támogatást irányoztak elő. A Kht. a 2000–2015. évre szóló – hosszú távú szerződés alapján évente megkötésre kerül. A szerződésekben a minisztériumtól a következő feladatok elvégzéséhez, az alapító okiratban foglalt célkitűzések megvalósításához kap támogatást

Márton Áron Szakkollégiumért Alapítvány – Agora Irodahálózat működtetése. Az Alapítvány feladata, hogy az Agora Irodahálózatnak és a Metszéspont Irodának köszönhetően javuljon a szervezetek információellátottsági-szintje, és lehetővé tegyék a rendelkezésre álló források a hálózat teljessé tételét. További feladata a tanácsadás, információ szolgáltatás, kezelés, hálózatfejlesztés, az Irodák működtetése, tanácsadás, rendezvények lebonyolítása. Ezekre a feladatokra összesen 10 millió forintot irányoztak elő.

Az ifjúsági önkéntesség és stratégiai fejlesztés témájában jelentés készült az EU Bizottságnak, az Ifjúsági Fehér Könyv keretében, az ifjúság társadalmi részvételének, információ-áramlásának, önkéntes tevékenységének, és az ifjúság helyzetének jobb megértése céljából tett programok, rendezvények, kutatások, érdekegyeztetések elvégzéséről.

Ifjúsági szolgáltatások támogatása (fesztivál pályázat), ifjúsági infrastruktúra-fejlesztés (szálláshely és közösségi tér pályázatok), ifjúsági szervezetek és egyeztető rendszer támogatása,

egyéb (hazai és határon túli) ifjúságpolitikai és szakmai feladatok (ifjúsági turizmus, MIK) ellátására összesen 472 millió forintot szántak.

Szabadidő értékteremtő eltöltése, ifjúsági ingatlanvagyon állagmegőrzése, folyamatos kommunikáció és szervezetközi párbeszéd fenntartása, termékek (kutatási anyagok, jelentések, adatgyűjtések és elemzések, kiadványok) realizálódása.

A *Magyar Ifjúsági Konferencia* és tagszervezetei többször kritikával illették a magyar kormányt, mert megszakadt hosszú évek gyakorlata, miszerint a határon túli magyar ifjúsági szervezetek működésének, programjainak támogatására, képzésükre pályázati úton támogatást igényelhettek.

Mobilitás Országos Ifjúsági Szolgálat – újabb változások. A Szociális és Munkaügyi Minisztérium (SZMM) 2006 decemberében megszüntette a Mobilitás intézményét, de az ifjúsági munka fejlesztését szolgáló részei (a Regionális Fejlesztési Igazgatóság és az Európai Fejlesztési Igazgatóság) Mobilitás Országos Ifjúsági Szolgálat (MOISZ) néven tovább működnek a Foglalkoztatási és Szociális Hivatal részjogkörű költségvetési egységeként. Ezzel az új helyzettel valódi esélyt kapott az állam ifjúsági fejlesztő és szolgáltató funkciójának kibontakoztatása.

A foglalkoztatáspolitikai eszközeinek bevonása, segítségül hívása előmozdíthat sok fejlesztést. Az Új Magyarország Fejlesztési Tervben megjelenő horizontális ifjúsági prioritás mentén jelentős forrásokkal bővíthet a terület. Az üzleti szektor CSR forrásainak terelésével új kapukat nyithatunk meg. A Gyermek és Ifjúsági Alapprogram reformjával és bővítésével hatékony fejlesztő eszközt kaphatunk.

A szervezeti átalakulásból adódóan egy lényegét tekintve új intézmény jön létre. A Mobilitást eddig jellemző pályázatkezelő és adminisztratív végrehajtó szerv helyett, egy az ifjúsági munka fejlesztő központjaként, a kormányzati ifjúságpolitika megvalósítójaként működő intézmény alakul ki. Ez az új szerep más célrendszert, új hangsúlyokat és valamelyest új kompetenciákat igényel.

És még valami: a PANKKK. Sok serdülő és fiatal számára a könnyűzene szinte az egyetlen találkozási pont a kultúrával, legyenek akár fogyasztók vagy amatőr művelők. A könnyűzene sokszor az utolsó kapocs, ami lázadó, alternatív jellegével a perifériáról integrálja őket a társadalomba.

A PANKKK (Program a Nemzeti Kortárs Könnyűzenei Kultúráért) a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának könnyűzenei programja, programcsomagja, amelynek 2005. június 10-én közzétett szövege szerint „a kulturális kormányzat a könnyűzenét az élő kortárs kultúra részének, értékteremtő művészeti ágaknak tekinti, amely egy teljes generáció – a fiatalok – kulturális közege”. Sikeresen megvalósultak 2005/2006-ban az első koncertsorozatok, lemezfelvétel támogatások, valamint amatőr tehetségkutatók. Összesen mintegy 65 millió forint került a vidéki klubok támogatására. Számítani lehetett arra, hogy ez csak egy politikai csel volt, és hogy a program nem folytatódik. Szerencsére meghirdetésre került 2007-ben is a vidéki klubok támogatása, 2008-ban pedig közel 60 millió forintot terveznek kiosztani.

A főként kedvezőtlen pénzügyi alakulások mellett nem szabad elfelejtenünk, hogy 2007-ben még inkább az ifjúsági forrásokra szegeződött a figyelem a Zuschlag-ügy kapcsán, ami felkeltette a gyanút, hogy az eddig kiosztásra került források a megfelelő helyre kerültek-e egyáltalán.

III. Ajánlások

- Az utóbbi két év a fokozott változások ideje volt: az állami költségvetés gyermek- és ifjúsági ügyeire szánt összege az előző évekhez képest harmadára csökkent, ez egy közel egy évtizeddel korábbi keretösszeget jelentett, ezen mindenképpen változtatni kell.
- Az önkormányzatok gyermek és ifjúsági feladatainak kiegészítő támogatása szinte kimaradt a 2007-es költségvetésből, ez sokáig így nem lesz tartható.

Az ifjúsági közfeladatok és ellátásuk helyzete

- Az így rendelkezésre álló pénzek többnyire pályázati úton kerülnek kiosztásra, de nem lehet a pályázati rendszer problémáit sem figyelmen kívül hagyni és sajnos a legsúlyosabb helyzet az egyébként sem problémamentes 2007-ben jött elő. A pályázati kiírások viszonylag későn kerültek meghirdetésre, valamint a meghirdetés utáni időben járt le a GYIA Tanács, illetve RIT tagok három évre szóló kinevezése. Ez a testületek újraszervezését igényelte, ami több, mint egy féléven keresztül húzódtott, ezzel is a pályázati folyamat lassulását eredményezve. Az első döntések így is csupán ősszel születettek meg, a pénzek kifizetésére év végén, illetve 2008 év elején került sor. Ezen probléma kezelésére jogszabályi automatizmusok bevezetése szükséges.

Összegezve szűrhetjük le, hogy a gyermek és ifjúsági feladatok finanszírozása esetleges, kiszámíthatatlan, és tervezhetetlen. Az ifjúsági szakemberek, szervezetek számára nincsenek

automatizmusok, normatívák. Egyre nagyobb feladat hárul a civil szegmensre, hiszen mind a GYIA Tanácsban, mind a RIT-ekben, valamint az NCA testületeiben meghatározó szakmai szerepet töltenek be. Kívánatos, hogy az állam vállaljon garanciát, hogy a meglévő keretösszegek nem csökkennek az előző évekhez képest (és főként nem tűnnek el). Kívánatos lenne a tervező-fejlesztő munkához támogatást rendelni, értve ezalatt a GYIA rendelkezésre álló összegének növelését.

Források

Nagy Ádám (szerk.) (2007): *Ifjúságsegítés. Probléma vagy lehetőség az ifjúság?* Budapest–Szeged: Új Mandátum–Belvedere.

Kiss Lilla: Ifjúsági források. *Új Ifjúsági Szemle* 13.

Nagy Ádám–Székely Levente: Az ifjúsági civil világ. *Civil Szemle*, 2008/1–2.

www.szmm.gov.hu

www.mobilitas.hu